

Årsplan for 6. klasse

Skoleåret 2018-2019

Klasselærer: Maren Vesterfjell og Antje Lemanski

Norsk

Kompetansemål

- Oppnå funksjonell lesehastighet og god innholdsforståelse.
- Få gode leseopplevelser.
- Kunne formulere seg godt og klart skriftlig.
- Få en følelse for et utvalg forskjellige litterære sjangre.
- Fremføre litterære tekster på begge målføre og på andre språk, alene og sammen med andre, knyttet til hovedfagsstoff.
- Lytte til andre, uttrykke egne meninger og vise respekt for andres.
- Lese lengre norske tekster, både skjønnlitteratur og sakprosa.
- Kjenne alle ordklassene, kunne plassere ord i rett ordklasse og kjenne bøyningsformene.
- Mestres vesentlige trekk ved norsk ortografi, setningskonstruksjoner og tegnsetting.
- Skrive ordene riktig på bakgrunn av rettskrivningsregler og grammatisk forståelse.
- Kjenne til noen litterære virkemidler.
- Fremføre tekster levende og tydelig.
- Kunne resitere både norsk og oversatt litteratur.
- Kunne holde en kort presentasjon om et selvvalgt tema og benytte faglitteratur som bakgrunn for fremstillingen av et emne.
- Kunne forfatte og framføre en bokanmeldelse.
- Kunne bruke oppslagsverk og ordbøker.

Faglærer

Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer og 3 periodeuker

Faglig innhold

- Skriftlig
  - Skrive egne tekster.
  - Jobbe med ulike sjangre.
  - Kjenne til tradisjonell oppbygging av tekst.
  - Lesing av dikt og klassisk og nyere litteratur.
  - Utvidet gjennomgang av ordklassene med deres bøyningssystemer.
  - Rettskrivning, tegnsetting.
  - Særoppgave
- Muntlig
  - Møteteknikk med respektfull lytting, og det å kunne uttale seg om et tema.
  - Resitasjon i gruppe og alene.
  - Lese og gjenfortelle innholdet i en roman eller en novelle
  - Holde et kort foredrag / innlegg om et selvvalgt tema

Metode

- Ulike skriftlige arbeider.
- Leseprosjekt som går over en lengre periode.
- Lesestund i enkelte perioder
- Grammatikkoppgaver, grammatikkleker som kan øke forståelsen.
- Diktat, gjenfortelling, selvstendige skriftlige oppgaver.
- Samarbeid om tekst i gruppe.
- Særoppgave.
- Ukentlige klassemøter der alle elevene får trening i å lytte, uttale seg og planlegge.
- Øve på små foredrag og presentasjon av særoppgave.

Matematikk

Kompetansemål

- Tall og algebra
  - Beherske regning med hele tall og desimaltall innenfor de fire regningsartene.
  - Utvikle og bruke hoderegning innenfor de fire regningsartene samt prosent.
  - Gjøre overslag i ulike regneområder i forkant av nøyaktige utregninger.
  - Beskrive plassverdi på tallinjen.
  - Regne med hele tall, desimaltall, prosent, promille og brøker.
  - Omgjøre brøk til desimaltall.
  - Ha tallforståelse for partall, oddetall, primtall og kvadrattall.
  - Forstå de viktigste delbarhetsreglene.
  - Finne fellesnevner for brøker, og kunne regne med brøk innenfor addisjon, subtraksjon, divisjon og multiplikasjon.
  - Kunne argumentere for og forklare løsninger av ulike oppgaver.
- Geometri
  - Beherske frihåndsgeometri – som blant annet 3-, 4- og 5-delte former, sammenflettede former og spiraler, forvandlingsformer og omvendingsformer.
  - Kjenne de vanligste geometriske begrepene.
- Måling
  - Velge riktige måleredskaper og gjøre praktiske målinger i forbindelse med dagliglivet.
  - Gjøre overslag over mål for lengde, vekt og tid.
- Statistikk, sannsynlighet
  - Planlegge og samle data i ulike faglige sammenhenger.

Faglærer

Annicka Jacobsen

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer og 10 periodeuker

Faglig innhold

- Algebra og aritmetikk.
- Addisjon, subtraksjon, multiplikasjon og divisjon med hele tall.
- Faktorisering (primtall), minste felles multiplum, største felles faktor.
- Brøk: alle fire regningsartene, innføring av desimalbrøk.
- Prosentregning.
- Praktisk regning med vekt mål, lengdemål, hulmål, tid og penger.
- Geometri: Frihåndsgeometri - sirkelen, trekanten og firkanten - vekt på estetikk og korrekt fag-terminologi.

Metode

- Arbeid med oppgaver individuelt og i grupper.
- Formulering av problemstillinger.
- Hyppige innleveringer.

Historie og religion

Kompetansemål

- Kunne føre en fylldig og pent utført periodebok
- Ha kjennskap til noen av verdens store kulturrepoker
- Ha kjennskap til de greske guder og helteskikkelser
- Ha kjennskap til dagliglivet i oldtidens Hellas
- Kunne fortellinger hentet fra *Illiaden* og *Odyseen*
- Kunne resitere utvalgte strofer fra samme sted.
- Kjenne til noen kunnskaper og ferdigheter som mennesker fra de ulike kulturrepokene innehadde
- Ha kjennskap til et utvalg myter fra de store kulturrepokene
- Ha kjennskap til Aleksander den Store

Faglærer

Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

12 periodeuker

Faglig innhold

Tidlige høykulturer: Fokus ligger på tre kulturrepoker, Mesopotamias, Egypts og den greske, i form av mytologi, sagn og enkle historiske linjer som en karakteristikk av perioden. Hovedvekten ligger på Hellas med historiske høydepunkter, personligheter og samfunn, kunst og vitenskap.

Metode

- Lytting og samtale.
- Føring av arbeidsbok med tekst og tegning.
- Resitasjon fra Illiaden og Odysseen.
- Maling i tilknytning til periodestoffet i maletimene.
- Modellere i leire.
- Teater fra Urindisk epoke

Botanikk

Kompetansemål

- Kjenne til et utvalg blomsterplanter, med navn, utseende og hvor de vokser.
- Kunne kjenne blomsterplantens hoveddeler - rot, blad, blomst og frukt, og deres funksjon.
- Kjenne til bestøvning og insektenes rolle for denne

Faglærer

Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

4 periodeuker + prosjekt

Faglig innhold

- Gjennomgang av et utvalg arter fra laverestående plantearter til mer fullendte blomsterplanter.
- Et utvalg blomsterplanter.
- Blomsterplantens hoveddeler.
- Formering.

Metode

- Observasjon.
- Klasesamtale.
- Periodebok
- Oppgaver og studier ute
- Resitere dikt og synge tekster knyttet til tema
- Skrive egne dikt
- Turer i nærområdet

Geografi

Kompetansemål

- Få oppøvet en geografisk bevissthet.
- Kjenne de naturgeografiske hovedtrekkene i Norden.
- Få kunnskaper om og en følelse for det karakteristiske ved hvert av landene.
- Å kunne lese kart og finne fram i et atlas.

Faglærer

Greta Hembre

Antall uketimer/periodeuker

4 periodeuker

Faglig innhold

- Nordens geografi med hovedvekt på det naturgeografiske.
- Det karakteristiske ved hvert land.
- Norge sett i sammenheng med omgivelsene

Metode

- Samtaler.
- Tavleundervisning.
- Arbeidsbok.
- Tegne kart.
- Individuell oppgave.
- Sang fra de forskjellige landene.
- Arbeidsbok.
- Beskrivelser, tegning og maling.

Engelsk

Kompetansemål

- Elevene skal skrive små, selvstendige tekster.
- Lære en del av den grunnleggende grammatikken.
- De skal beherske små, dagligdagse samtaler, og ha et ordforråd basert på det de har rundt seg.
- De skal lese engelsk høyt og for seg selv og få med hovedinnholdet.
- Korrekt uttale av ord.
- Kunne forstå hovedinnholdet ved å lytte til en tekst.
- Kunne svare på spørsmål skriftlig og muntlig fra en tekst.
- Kjenne til litteratur fra det engelskspråklige området.
- Kjenne til bøyning av svake verb i preteritum og generelt for verb i presens
- Ha kunnskap om grunnleggende grammatikk, pronomener, tallord, artikkelbruk, spørreord, bøyning av adjektiv.

Faglærer

Antje Lemanski og Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Litteratur: Ulike sjangrer fortrinnsvis med engelsk som originalspråk. Gjerne klassisk engelsk litteratur som er tilpasset unge lesere.
- Muntlig trening: sanger, vers, regler, leker, drama og samtale-øvinger.
- Skriftlig trening: Øve på å skrive enkle beskrivelser, enkle beskjeder, tekster om selvvalgt tema og lignende.
- Grammatikk: hjelpeverbene «to do, to have og to be», kjenne de viktigste sterke verbene og bøyning av disse, substantiv entall/flertall og personlige pronomen.
- Bruke drama og musikk til arbeidet med språket.

Metode

- Elevene lager egne arbeidsbøker.
- Diktater og gloseprøver.
- Mye muntlig trening. Øve uttale.
- Lesetrening.
- Teater/musikk

Tysk

Kompetansemål

- delta aktivt i et felles arbeid med resitasjon og språkövelser, der god uttale øves gjennom herming
- delta aktivt i et felles muntlig arbeid med sang, rim og regler, leker og dramatiseringer med enkle replikker
- gjenkjenne og imitere typiske intonasjons-mønstre og ulike lyde- og tonekvaliteter i fremmedspråket
- delta i små dialoger knyttet til sanseerfaringer, kroppen, egen hverdag på skolen og hjemme, tall og telling, årstidene og naturen
- svare på spørsmål og enkle beskjeder og bruke en del vanlige uttrykk i kjente situasjoner
- forstå innholdet i enkle fortellinger
- gjenkjenne og bruke i en muntlig dialog noen kjente og innøvde grammatikalske strukturer som substantivenes artikler, noen vanlige pronomen, spørreord og preposisjoner
- framsi eller synge noen tradisjonelle sanger, rim og regler fra språkområdet
- kjenne og bruke ulike faste uttrykksformer i høflig samtaler
- kjenne til noen kjente fortellinger fra folketradisjonen i språkområdet
- bli kjent med noen karakteristiske tradisjoner og skikker fra språkområdet

Faglærer

Antje Lemanski

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Dagligtale
- Vers og sanger
- Lesetekster og rollespill
- Enkel samtale, spørsmål og svar
- De sentrale ordklassene og tilhørende enkle bøyningsmønstre
- Arbeid med ordbok

Metode

- Resitasjon og muntlige øvelser i hel klasse, grupper og par
- Rytmask øving av sterke verb
- Øving av gloser i ordgrupper
- Dramatiseringer
- Dialoger
- Høytlesing og stillelesing
- Svare på spørsmål fra en tekst
- Elevene lager egne arbeidsbøker
- Lage små tekster
- Intervjuer
- Leker som innøver talemåter

Formtegning/Tegning/Maling

Kompetansemål

- Utforske lovmessigheter og muligheter for form og mønstre som finnes.
- Benytte seg av innøvde ferdigheter i grunnleggende frihåndsgeometri i planlegging og utføring av eget arbeid med ornamentikk.
- Bruke virkemidlene farge, form og linje for å uttrykke innholdet i et motiv.
- Tegne enkle gjenstander med skygge i svart-hvit og farge. Få kjennskap til ulike tegneredskaper og enkle tegneteknikker.
- Forme tredimensjonalt på en harmonisk og/eller karakteriserende måte i ulikematerialer som for eksempel leire, papir.
- Male ulike motiver fra de ulike periodene i hovedfag.

Faglærer

Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

1t maling i uka samt kunstnerisk bearbeidelse i hovedfagsperiodene med historie, botanikk, geografi og teater

Faglig innhold

I maling brukes vått-i vått- teknikk med øvelser i fargevirkninger, iakttagelse og refleksjon. Motiver hentes fra omgivelser, fortellerstoff og de ulike tema knyttet til årstidene.

I tegning brukes ulike eksempler, både fra bøker (elementære former) og gjenstander vi omgir oss med. Vi øver på å se, gjenskape hva vi ser, skyggelegger og tester ut ulike bruk av blyanter, kullstifter og annet verktøy.

Metode

- Ukentlige maletimer med maling vått i vått
- Enkeltstående prosjekter knyttet til hovedfagsundervisningen
- Innføring av nye tegneteknikker i forbindelse med kunstnerisk bearbeidelse av hovedfagsstoff

Sløyd

Kompetansemål

- Kunne anvende sag, kniv og verktøy med egg
- Bearbeide ferske emner fra skog
- Bruke forskjellige teknikker

Faglærer

Trine P Røstad

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer i uken i et ½ år

Faglig innhold

- Jobber med ferske tre emner av or eller bjørk
- Får en innføring i hvordan bruke av sag, kniv og treskjærerjern
- Gjennomføre en fast spikkeoppgave og en friere oppgave
- Elevene vil få noe kjennskap til hvordan å slipe en kniv

Metode

- Lærer viser forskjellige teknikker
- Lærer veileder underveis og motiverer
- Elevene arbeider selvstendig ved hver sin sløydbenk
- Sammen ser vi på figurene og samtaler jevnlig om prosessen

Musikk

Kompetansemål

- Flerstemt sang
- Fløytespill to og trestemmig
- Sanger fra andre kulturer
- Fordypning av og utvidelse av grunnleggende notelære

Faglærer

Tiina Ulén

Antall uketimer/periodeuker

1 time i klassen og 1 time i mellomtrinnskor/uke

Faglig innhold

Fordypning av notelesing, og en enkel notelære

Fløytespill

Tonedannelse i forbindelse med korsang

Metode

Sang og rytmer i klassen og i koret

Noteskrift: notelesing og notasjon

Evt. gruppeøving

Kroppsøving

Kompetansemål

- Elevene skal skjønne viktigheten av gode holdninger og "fair play".
- Elevene skal bli kjent med noen forskjellige former ballspill.
- Elevene skal bli kjent med enkel teknikk innen noen friidrettsøvelser.
- Elevene skal utvikle sin samarbeidsevne.

Faglærer

Trine P. Røstad

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Elevene skal gjennom lek og diverse idrettslig utfoldelse få brukt hele sitt bevegelsesapparat.
- Elevene skal oppleve gleden i å utfolde seg fysisk.
- Elevene skal bli gjort kjent med en del forskjellige idrettsgrener.
- Aktiviteter
  - Bevegelses-, koordinasjon- og balanseleker
  - Stafetter
  - 60 meter, 400 meter, lengde hopp, kast liten og stor ball
  - Volleyball, håndball, innebandy og fotball.
  - Generell styrketrening
  - Skolens skidag
  - Skøyter

Metode

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs på friidrettsanlegget på Øya. Om vinteren vil elevene bli undervist hovedsakelig i Nidarøhallen.

Eurytmi

Kompetansemål

- Begynne å i større grad oppleve språkets og musikkens iboende former og bevegelser.
- Kropps- og rombevissthet, sentrum og periferi.
- Presisjon og smidighet.

Faglærer

Heidi Rasmussen

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Lydeurytmi
  - Lydgeberder og romformer utvikles.
- Toneurytmi
  - Takt, rytme, tonehøyde, og tonestillinger utføres på romformer.
- Enkle øvelser med eurytmistavene.
- Geometriske former og åttetallsform
- Ulike rytmer.
- Spørsmål og svar.

Metode

- Øvelsenes bevegelser utføres på romformer både innenfor ringens helhet og frontalt i rommet.
- Gruppekoreografier.

Klassemøter

Kompetansemål

- Oppøve empatiske evner og forståelse for andres synspunkter.
- Få trening i refleksjon, diskusjon og argumentasjon rundt tematikk knyttet til klassemiljøet/skolemiljøet.
- Innarbeide respekt for andre mennesker, deres meninger, oppfatninger, væremåte og handlinger.
- Opparbeide forståelse for at vi alle har et ansvar for å stoppe uakseptabel atferd.
- Skape et varmt, positivt og inkluderende klassemiljø. Arbeide for å vedlikeholde og videreutvikle dette.
- Gi elevene trening i å ta opp saker i fellesskap og lage løsninger på disse.
- Lære å argumentere, høre andres argumenter/synspunkter og å ha respekt for andre mennesker på tross av meningsforskjeller. Lære å argumentere mot argumentene, ikke personen.
- Øve tålmodighet i å lytte til andre og vente på tur.
- Kjenne definisjonen for mobbing.
- Kjenne mobberingen og de ulike rollene.
- Øve empati, medfølelse, omsorg og konfliktløsning.
- Øve seg på å finne flere utveier på et problem.
- Elementær møtedisiplin
- Styrke vennskap innad i klassen og med andre klasser.
- Styrke fellesskapsfølelsen.

Faglærer

Antje Lemanski og Maren Vesterfjell

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Det undervises i relevant tema hentet fra Olweusmaterialet.
- Klassen tar opp aktuelle saker.
- Samtaler og refleksjon knyttet til relevant fortellerstoff i tråd med klassetrinnet.

Metode

- Samtale i klassen
- Samtale og diskusjon i ringen
- Rollespill
- Leiker